

Αρείου Πάγου 1042/2008 (Β1, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ)

Πηγή: <http://www.areiospagos.gr/>

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Β1' Πολιτικό Τμήμα

Συγκροτήθηκε από τους Δικαστές: Αναστάσιο - Φιλητά Περίδη, Αντιπρόεδρο, Μάριο - Φώτιο Χατζηπανταζή, Ειρήνη Αθανασίου, Αλέξανδρο Νικάκη και Βαρβάρα Κριτσωτάκη, Αρεοπαγίτες.

Συνήλθε σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημά του, στις 4 Μαρτίου 2008, με την παρουσία και του γραμματέα Αθανασίου Λιάπη, για να δικάσει μεταξύ:

Του αναιρεσείοντος: Χ1 ο οποίος εκπροσωπήθηκε από την πληρεξούσια δικηγόρο του Φανή Καραγιάννη.

Των αναιρεσιβλήτων: 1), 2) Ψ1 3) , 4) , 5) Ψ2 , 6) Ψ3 7) Ψ4 8) ομόρρυθμης εταιρίας με την επωνυμία ".....Ο.Ε.", που εδρεύει στο Κερατσίνι Αττικής και εκπροσωπείται νόμιμα, 9) Ψ5 ατομικά και ως ομόρρυθμης εταιρίου της πιο πάνω ομόρρυθμης εταιρίας με την επωνυμία "..... Ο.Ε." και 10) Ψ6 ως συνδιαχειριστή της πιο πάνω ομόρρυθμης εταιρίας με την επωνυμία "... Ο.Ε.". Οι 1ος, 2η, 3ος, 4ος και 5η αναιρεσίβλητοι εκπροσωπήθηκαν από την πληρεξούσια δικηγόρο τους Κων/να Ζαμπάρα. Οι 6η, 7ος, 8η, 9η και 10ος αναιρεσίβλητοι δεν παραστάθηκαν στο ακροατήριο.

Η ένδικη διαφορά άρχισε με την από 20-3-2000 αγωγή των ήδη 1ου, 2ης, 3ου, 4ου, 5ης, 6ης και 7ου αναιρεσιβλήτων, με την από 28-11-2000 παρεμπόπτουσα αγωγή της ήδη 8ης αναιρεσίβλητης εταιρείας "... Ο.Ε.", με την από 20-4-2001 προσεπίκληση - παρεμπόπτουσα αγωγή της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία "Τεχνικές Κατασκευές - Έτοιμο Σκυρόδεμα ΑΦΟΙ ΑΛΑΦΟΓΙΑΝΝΗ ΑΒΕΤΕ", που δεν είναι διάδικος στην παρούσα δίκη και την από 22-1-2002 δια των προτάσεων ανταγωγή των α), που δεν είναι διάδικος στην παρούσα δίκη και β) του ήδη αναιρεσείοντος Χ1 , που κατατέθηκαν στο Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών και συνεκδικάστηκαν. Εκδόθηκαν οι αποφάσεις: 1339/2002 του ίδιου Δικαστηρίου και 8344/2003 του

Εφετείου Αθηνών. Την αναίρεση της τελευταίας απόφασης ζητεί ο αναιρεσείων με την από 16-3-2004 αίτησή του. Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης αυτής, που εκφωνήθηκε από το πινάκιο, οι διάδικοι παραστάθηκαν, όπως σημειώνεται πιο πάνω. Η εισηγήτρια Αρεοπαγίτης Βαρβάρα Κριτσωτάκη, διάβασε την από 20-1-2007 έκθεση του κωλυομένου να μετάσχει στη σύνθεση του Δικαστηρίου αυτού Αρεοπαγίτη Εμμανουήλ Καλούδη, με την οποία εισηγήθηκε να γίνουν δεκτοί οι πρώτος και δεύτερος και να απορριφθούν οι λοιποί λόγοι της κρινόμενης αιτήσεως αναιρέσεως. Η πληρεξούσια του αναιρεσειόντος ζήτησε την παραδοχή της αιτήσεως, η πληρεξούσια των παραστάντων αναιρεσιβλήτων την απόρριψή της, καθεμιά δε την καταδίκη του αντιδίκου μέρους στη δικαστική δαπάνη.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 62, 73, 313 παρ. 1 εδ. δ', 286 επ. και 573 παρ. 1 Κ.Πολ.Δ., προκύπτει, ότι, αν ο διάδικος είναι στη ζωή κατά την έναρξη της δίκης και αποβιώσει πριν αυτή περατωθεί αμετακλήτως, δηλ. αν ο θάνατος επέλθει μέχρι το πέρας της προφορικής συζήτησης και γνωστοποιηθεί στο δικαστήριο επέρχεται διακοπή της δίκης, τα δε κατά της απόφασης ασκούμενα ένδικα μέσα, άρα και η αίτηση αναίρεσης, πρέπει να απευθύνονται, σύμφωνα με το άρθρο 558 Κ.Πολ.Δ., κατά των καθολικών διαδόχων του αποβιώσαντος, με την προϋπόθεση όμως, ότι ο αναιρεσείων διάδικος είχε λάβει με οποιονδήποτε τρόπο γνώση του θανάτου του αντιδίκου του, διαφορετικά η αναίρεση που απευθύνεται κατά του αποβιώσαντος, χωρίς όμως να γνωρίζει το θάνατό του ο αναιρεσείων, δεν είναι άκυρη και χωρεί νόμιμα η συζήτηση αυτής με τους κληρονόμους του αποβιώσαντος, οι οποίοι καλούνται με την ιδιότητα αυτή στη συζήτηση (Ολ.Α.Π. 27/1987). Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την υπ' αριθμ. ληξιαρχική πράξη θανάτου του ληξιάρχου , ο τέταρτος αναιρεσιβλήτος , αποβίωσε στις 7-8-2003, μετά δηλαδή μετά την άσκηση των εφέσεων επί των οποίων εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση και πριν τη δημοσίευση αυτής (26-8-2003). Όμως ο θάνατος του πιο πάνω αναιρεσιβλήτου δεν γνωστοποιήθηκε στον αναιρεσειόντα, ώστε να χωρήσει βιαία διακοπή της δίκης.

Συνεπώς, ο αναιρεσείων δεν είχε λάβει καθ' οιονδήποτε τρόπο, γνώση του θανάτου, του εν λόγω αναιρεσιβλήτου, πριν την άσκησή της, κατ' αυτής, αίτησης αναίρεσης, η οποία ως εκ τούτου δεν είναι άκυρη και χωρεί νόμιμα η συζήτηση αυτής με τους εξ

αδιαθέτου κληρονόμους του ως άνω θανόντος, Ψ1, Ψ2,, και (βλ. υπ' αριθμ. πιστοποιητικό εγγυτέρων συγγενών του Δήμου υπ' αριθμ.της Γραμματέως του Πρωτοδικείου Καρδίτσας και υπ' αριθμ. πιστοποιητικό του Γραμματέως του Πρωτοδικείου Αθηνών).

Από τις υπ' αριθμ.,,,και εκθέσεις επιδόσεως της δικαστικής επιμελήτριας του Πρωτοδικείου Αθηνών που προσκομίζει και επικαλείται ο αναιρεσείων, προκύπτει, ότι με επιμέλεια τούτου, επικυρωμένο αντίγραφο της κρινόμενης αίτησης αναίρεσης με την πράξη ορισμού δικασίμου για την 4-4-2006, κατά την οποία ματαιώθηκε η συζήτηση και της από 17-4-2007 κλήσεως του αναιρεσείοντος με πράξη ορισμού δικασίμου για την στην αρχή της παρούσας απόφασης, αναφερόμενη συνεδρίαση και κλήσης για εμφάνιση αυτών, κατά την ως άνω δικάσιμο, επιδόθηκε νομότυπα και εμπρόθεσμα στους έκτη, έβδομο, όγδοο, ένατη και δέκατο εκ των αναιρεσιβλήτων, ήτοι στην Ψ3, Ψ4, Ομόρρυθμη Εταιρία "... ΟΕ", Ψ5 και Ψ6 . Αυτοί δεν εμφανίσθηκαν, κατά τη σημειούμενη στην αρχή της παρούσας απόφασης, ως άνω δικάσιμο και την εκφώνηση της υπόθεσης από το πινάκιο. Επομένως και σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 576 Κ.Πολ.Δ., πρέπει να προχωρήσει η συζήτηση, που επισπεύδεται από τον αναιρεσείοντα, παρά την απουσία των αναιρεσιβλήτων εκείνων.

Επειδή, κατά τη διάταξη του άρθρου 914 του Α.Κ., όποιος ζημιώσει άλλον παράνομα και υπαίτια, έχει υποχρέωση να τον αποζημιώσει. Από τη διάταξη αυτή, συνδυαζόμενη με εκείνες των άρθρων 297, 298 και 330 του ίδιου Κώδικα, προκύπτει ότι προϋποθέσεις της υποχρεώσεως προς αποζημίωση, είναι: 1) ζημιογόνος συμπεριφορά (πράξη ή παράλειψη), 2) παράνομος χαρακτήρας της πράξεως ή παραλείψεως, 3) υπαιτιότητα και 4) πρόσφορος αιτιώδης σύνδεσμος, μεταξύ ζημιογόνου συμπεριφοράς (νόμιμου λόγου ευθύνης) και αποτελέσματος (ζημίας). Στην έννοια της υπαιτιότητας περιλαμβάνεται ο δόλος και η αμέλεια (υπό τις διάφορες μορφές της). Η αμέλεια, ο ορισμός της οποίας δίδεται στο άρθρο 330 εδ. 2 του Α.Κ. (μη καταβολή της επιμέλειας που απαιτείται στις συναλλαγές), είναι παρά ταύτα αόριστη νομική έννοια, της οποίας απαιτείται εκάστοτε εξειδίκευση, με βάση και τα διδάγματα της κοινής πείρας. Όταν η ζημιογόνος συμπεριφορά συνίσταται σε υπαίτια παράλειψη, αμέλεια και εντεύθεν υποχρέωση αποζημιώσεως υφίσταται, μόνον όταν υπήρχε υποχρέωση του υπαίτιου, προς ενέργεια της παραληφθείσης πράξεως, από το νόμο ή δικαιοπραξία ή την καλή πίστη κατά την κρατούσα

κοινωνική αντίληψη και ίδια προηγούμενη συμπεριφορά του (υπαίτιου), από την οποία δημιουργήθηκε κατάσταση, η οποία επέβαλε τη λήψη μέτρων προς αποτροπή του απειλουμένου κινδύνου. Εξάλλου από τις πιο πάνω διατάξεις σε συνδυασμό με το άρθρο 16 του ν. 551/1915 προκύπτει ότι χρηματική ικανοποίηση για ηθική βλάβη ή ψυχική οδύνη οφείλεται και επί εργατικού ατυχήματος όταν συντρέχουν οι όροι της αδικοπραξίας. Οι διατάξεις του άρθρου 16 παρ. 1 του ν. 551/1915 κατά τις οποίες ο παθών σε εργατικό ατύχημα ή τα κατά το άρθρο 6 αυτά πρόσωπα, δικαιούνται να εγείρουν την αγωγή του κοινού αστικού δικαίου και να ζητήσουν πλήρη αποζημίωση μόνον όταν το ατύχημα μπορεί να αποδοθεί σε δόλο του εργοδότη ή των προστηθέντων του ή όταν επήλθε σε εργασία στην οποία δεν τηρήθηκαν οι διατάξεις νόμων, διαταγμάτων ή κανονισμών για τους όρους ασφαλείας των εργαζομένων και εξαιτίας της μη τηρήσεως αυτών, αναφέρονται στην επιδίκαση αποζημιώσεως για περιουσιακή ζημία και όχι στη χρηματική ικανοποίηση για ηθική ζημία, για την οποία δεν υπάρχει πρόβλεψη στον ανωτέρω νόμο και εφαρμόζονται γι' αυτό μόνο οι γενικές διατάξεις (Ολ. ΑΠ 1117/1986). Επομένως για να δικαιούται η οικογένεια του θανατωθέντος σε εργατικό ατύχημα, χρηματικής ικανοποιήσεως λόγω ψυχικής οδύνης αρκεί να συνετέλεσε στην επέλευση του ατυχήματος πταίσμα του εργοδότη του θανατωθέντος ή του κυρίου του έργου ή των προστηθέντων απ' αυτούς (άρθρ. 922 ΑΚ) με την έννοια της διάταξης του άρθρου 914 ΑΚ, δηλαδή της υπαίτιας ζημιογόνου πράξης ή παράλειψης. Τέτοιο πταίσμα, προκειμένου περί οικοδομικών εν γένει εργασιών θεμελιώνεται και από την μη τήρηση των διατάξεων του π.δ. 778/1980 "περί των μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεση οικοδομικών εργασιών" από τους κατά νόμο υπεύθυνους του έργου (άρθρ. 1), καθώς και από το άρθρο ΠΔ 1073/1981 "Εργασίες αρμοδιότητας Πολιτικού μηχανικού. Μέτρα ασφαλείας". Ειδικότερα, κατά το άρθρο 2 παρ. 7 του ν. 1396/1983 με τον οποίο ορίζονται τα μέτρα ασφαλείας σε οικοδομές και ιδιωτικά έργα, "επιβλέπων" είναι το πρόσωπο που με σύμβαση με τον κύριο του έργου και σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις αναλαμβάνει την επίβλεψη της εφαρμογής της μελέτης και της εκτέλεσης τεχνικού έργου ή τμήματος σύμφωνα με τους κανόνες της επιστήμης και τέχνης. Εξάλλου, κατά το άρθρο 111 εδ. α' του ΠΔ 1073/1981 "Δια την διαρκή επίβλεψιν και επιμέλειαν του παρόντος ως και του ΠΔ 778/1980 "περί μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεσιν εν γένει οικοδομικών εργασιών" εις τας οικοδομικάς και εν γένει εργοταξιακάς εργασίας, παρίστανται ανελλιπώς καθ' όλην την διάρκεια της ημερήσιας εργασίας οι νόμω υπόχρεοι εργοδότη και οι εκπρόσωποι τούτων". Κατά δε το άρθρο 102 εδ. ε'

του ίδιου Π.Δ. "οι εκτελούντες το έργο πρέπει να φροντίζουν ώστε τα απαιτούμενα κατά περίπτωση ατομικά μέτρα προστασίας να χρησιμοποιούνται υπό των εργαζομένων". Περαιτέρω, κατά την έννοια του άρθρου 559 αρ. 19 του Κ.Πολ.Δ, η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση όταν στις αιτιολογίες που συνιστούν την ελάσσονα πρόταση του δικανικού συλλογισμού, δεν αναφέρονται διόλου ή αναφέρονται ανεπαρκώς ή αντιφατικώς τα πραγματικά περιστατικά, στα οποία το δικαστήριο της ουσίας στήριξε την κρίση του επί ζητήματος με ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της δίκης και έτσι δεν μπορεί να ελεγχθεί αν στη συγκεκριμένη περίπτωση συνέτρεχαν όροι του κανόνα ουσιαστικού δικαίου που εφαρμόστηκε. Στην προκείμενη περίπτωση, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση το Εφετείο δέχτηκε κατά την ανέλεγκτη κρίση του τα ακόλουθα: Οι ... και ανέθεσαν στον εργολάβο Λ1 την κατασκευή πολυώροφης οικοδομής επί οικοπέδου, που βρίσκεται στη επί της οδού Τη μελέτη και επίβλεψη του φέροντος οργανισμού της οικοδομής είχαν αναθέσει οι παραπάνω συνιδιοκτήτες στον τέταρτο εναγόμενο και ήδη αναιρεσείοντα πολιτικό μηχανικό Χ1. Ο εργολάβος Λ1 , προς εκτέλεση του αναληφθέντος από την ως άνω σύμβαση έργου, ανέθεσε τη μεταφορά και την άντληση μπετόν στην υπό ανέγερση οικοδομή στην εταιρία "ΑΛΦΑ ΜΠΕΤΟΝ Α.Β.Ε.Τ.Ε.", η οποία ανέθεσε περαιτέρω τη μεταφορά στην εταιρία με την επωνυμία "..... Ο.Ε." επειδή δεν διέθετε η ίδια μπετονιέρα και αντλία. Περί ώρα 07.30 της 12-12-1997 η υπ' αριθμ. αντλία σκυροδέματος της τελευταίας αυτής εταιρίας με οδηγό-χειριστή τον Ρ1 κατέφθασε στην ανεγειρόμενη οικοδομή. Ο οδηγός-χειριστής αυτής Ρ1 καθώς και ο επιβλέπων μηχανικός Χ1, φρόντισαν για τη σωστή τοποθέτηση της αντλίας από πλευράς ασφαλείας, δηλαδή φρόντισαν να στηθεί σε επίπεδη επιφάνεια έμπροσθεν της οικοδομής, σε χώρο ελεύθερο εναέριων ηλεκτρικών αγωγών και να τοποθετηθούν σωστά οι βραχίονες στήριξης αυτής. Λόγω δε του γεγονότος ότι υπήρχε συνεχής οπτική επαφή μεταξύ του χειριστή της πρέσας με το σωλήνα εκχύσεως του σκυροδέματος δεν τοποθετήθηκε συντονιστής μεταξύ του χειριστή και του εργάτη που θα κρατούσε το λαστιχένιο σωλήνα εκχύσεως του σκυροδέματος. Μετά την τοποθέτηση της αντλίας ο αναιρεσείων επιβλέπων πολιτικός μηχανικός αποχώρησε από την οικοδομή. Μετά την αποχώρηση αυτή του επιβλέποντος μηχανικού και προτού αρχίσει να λειτουργεί η αντλία σκυροδέματος, ο εργολάβος Λ1 έδωσε εντολή στον εργαζόμενο μαζί του από οκταετίας τουλάχιστον και άρα έμπειρο, αλλά όμως ανειδίκευτο εργάτη Ε1 να κρατήσει τον λαστιχένιο σωλήνα εκχύσεως του σκυροδέματος προκειμένου να γίνει η σκυροδέτηση και στη συνέχεια η επίστρωση

του δαπέδου του υπογείου ορόφου της ανεγειρόμενης οικοδομής. Ο Ε1 , χωρίς να φέρει το απαιτούμενο προστατευτικό κράνος και λαστιχένιες μπότες (άρθρα 102, 103, 114 παρ. 4 ΠΔ 1073/1981), στάθηκε κάτω από τον ιστό της αντλίας και έπιασε τον προαναφερθέντα λαστιχένιο σωλήνα, αλλά ευθύς ως ο χειριστής αυτής Ρ1 την έθεσε σε λειτουργία, έσπασε αυτή στην κλείδωση μεταξύ πρώτου και δεύτερου βραχίονα και το τμήμα της που αποκολλήθηκε, έπεσε με δύναμη και καταπλάκωσε το Ε1 προκαλώντας σ' αυτόν βαρύτατες κακώσεις κεφαλής, θώρακος, κοιλίας και δεξιού άνω και κάτω, άκρων, εκ των οποίων κακώσεων, ως μόνης ενεργού αιτίας, επήλθε περί ώρα 10.00' της ίδιας ημέρας, ο θάνατος αυτού. Η ως άνω αντλία σκυροδέματος που κατασκευάστηκε το έτος 1982, περιήλθε στην κυριότητα της "... Ο.Ε." το έτος 1991, μεταχειρισμένη και επισκευασμένη στην άρθρωση που έσπασε, κατά το χρόνο δε του ενδίκου ατυχήματος ήταν μηχάνημα παλαιό και καταπονημένο. Το αίτιο της αποκόλλησης του ιστού της αντλίας ήταν η κόπωση του υλικού στην προαναφερθείσα δεύτερη άρθρωση, η οποία ήταν η πλέον επιβαρημένη και αδύναμη, λόγω φυσιολογικής φθοράς από την πάροδο του χρόνου και τις ειδικές συνθήκες λειτουργίας. Σε καμιά περίπτωση δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθεί η φθορά του υλικού από το χειριστή και το συνεργείο που προέβαινε στη συντήρηση της, δεδομένου ότι τι φαινόμενο της κόπωσης αναπτύσσεται στο εσωτερικό του υλικού. Τα δύο τεμάχια του ιστού της αντλίας που έσπασαν είχαν επισκευαστεί κατά το παρελθόν και είχαν αντικατασταθεί τόσο τα εξωτερικά χαλύβδινα δακτυλίδια του κάθε αρμού, τα οποία είχαν συγκολληθεί με ηλεκτροσυγκόλληση, όσο και τα εσωτερικά ορειχάλκινα δακτυλίδια. Για να γίνει όμως αντιληπτή η επισκευή αυτή, η οποία ήταν εσωτερική, έπρεπε να λυθούν οι βραχίονες και οι αρθρώσεις. Η ως άνω εταιρία "..... ΟΕ" και ο Ρ1 , ως διαχειριστής και χειριστής του μηχανήματος, θα έπρεπε, επιδεικνύοντας την επιμέλεια του μέσου συνετού ανθρώπου, να έχουν προβεί στην αντικατάσταση των παρειών του θραυσθέντος τμήματος της πρέσας και αν είχε γίνει η αντικατάσταση αυτή θα είχε αποτραπεί η θραύση του μηχανήματος και ο συνεπεία αυτής θανάσιμος τραυματισμός του Ε1. Περαιτέρω, το Εφετείο, ως προς την ευθύνη του ανιρεσειόντος δέχτηκε τα ακόλουθα: Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 111 εδ. α' του ΠΔ 1073/1981 και του άρθρου 2 παρ. 7 του ν. 1396/1983 ο αναιρεσειών επιβλέπων μηχανικός Χ1 , ως εκπρόσωπος των εργοδοτών, όφειλε να παρίσταται ανελλιπώς την οικοδομή. Αν παρευρίσκονταν και δεν αποχωρούσε κατά τα ανωτέρω πριν αρχίσει η ρίψη του σκυροδέματος, θα είχε απαγορεύσει στον εργολάβο να αναθέσει στον ανειδίκευτο εργάτη Ε1 να κρατήσει τη "μπούμα", να

στέκεται κάτω από τον ιστό της αντλίας όταν αυτή θα λειτουργούσε και να φέρει προστατευτικό κράνος και μπότες, όπως προβλέπεται από το νόμο (άρθρα 102 εδ. ε', 103, 114 παρ. 4 του ΠΔ 1073/1981). Ο εργολάβος Λ1 είχε αναλάβει ως εργολάβος με σύμβαση που είχε συνάψει με τους συνιδιοκτήτες της οικοδομής την κατασκευή της και όφειλε με την ιδιότητα του αυτή, να καθοδηγήσει τον παθόντα Ε1 για τη λήψη των απαιτούμενων μέτρων ασφαλείας και να του χορηγήσει τα ατομικά μέσα προστασίας. Όφειλε δηλαδή να υποδείξει στον παθόντα να φορέσει το προστατευτικό κράνος και τις μπότες και να μην βρίσκεται κάτω από τον ιστό της πρέσας, όταν αυτή θα ήταν σε λειτουργία. Επιπλέον, δεν έπρεπε να είχε στείλει τον παθόντα να κρατήσει τον λαστιχένιο σωλήνα εκχύσεως σκυροδέματος για να γίνει η ρίψη του μπετόν, διότι αυτός δεν ήταν χειριστής σωλήνα εκχύσεως σκυροδέματος ("λαστιχάς), αλλά ανειδίκευτος εργάτης που έργο του είχε εκείνη την ημέρα τη διάστρωση του σκυροδέματος, αλλά και διότι η πρέσα λειτουργούσε με τηλεχειριστήριο που είχε ο χειριστής Ρ1, ο οποίος και θα την κατηύθυνε με αυτό. Αυτή δε η συγκλίνουσα αμελής συμπεριφορά των παραπάνω τετάρτου και πέμπτου των εναγομένων Χ1 (αναιρεσείοντος) και Λ1 σε συνδυασμό προς την προαναφερθείσα αμελή συμπεριφορά της έκτης και του όγδοου των εναγομένων εταιρίας "..... ΟΕ" και του Ρ1 ιδιοκτήτριας και χειριστή της πρέσας, αντίστοιχα συνετέλεσε στην επέλευση του ενδίκου ατυχήματος, δεδομένου ότι η πρέσα έσπασε, εκτινάχθηκε και έπεσε με δύναμη στον κάτω από τον ιστό της ευρισκόμενο χωρίς προστατευτικό κράνος Ε1 στον οποίο προκάλεσε, μεταξύ άλλων και βαρύτατες κακώσεις κεφαλής.. Κατόπιν αυτών το Εφετείο εξαφάνισε την πρωτόδικη απόφαση, η οποία είχε απορρίψει ως προς τον αναιρεσείοντα την περί καταβολής χρηματικής ικανοποίησης, λόγω ψυχικής οδύνης ένδικη αγωγή, την οποία δέχτηκε ακολούθως εν μέρει και ως προς αυτόν. Με την κρίση του αυτή το Εφετείο δεν παραβίασε ευθέως τις προαναφερόμενες διατάξεις ουσιαστικού δικαίου αφού από τα παραπάνω περιστατικά που το Εφετείο κατά την ανέλεγκτη κρίση του δέχτηκε ότι αποδείχτηκαν, υφίσταται συγκλίνουσα αμέλεια του αναιρεσείοντος που συνετέλεσε στην επέλευση του θανάτου του συγγενούς των εναγόντων, η αιτιολογία δε που διέλαβε στην προσβαλλόμενη απόφασή του, είναι πλήρης, χωρίς αντιφάσεις και στηρίζει με επάρκεια το αποδεικτικό πόρισμα και το διατακτικό της αποφάσεως. Αντίφαση δεν δημιουργείται από το γεγονός ότι το Εφετείο αναφορικά με την ένσταση συνυπαιτιότητας του παθόντος, που είχαν προβάλει ορισμένοι από τους εναγομένους, ισχυριζόμενοι ότι αυτός δεν φορούσε κράνος και μπότες, όπως είχε

υποχρέωση, δέχτηκε ότι η ένσταση αυτή δεν ήταν βάσιμη, διότι δεν προέκυψε ότι ο εργολάβος είχε τέτοια εξαρτήματα, ούτε ότι τα διέθεσε στον εργαζόμενο και εκείνος δεν τα χρησιμοποίησε και ότι σε κάθε περίπτωση, από το περιεχόμενο της εκθέσεως νεκροψίας-νεκροτομίας του ιατροδικαστή Αθηνών προέκυψε, ότι ο παθών υπέστη βαρύτατες κακώσεις όχι μόνο στην κεφαλή, αλλά και στον θώρακα και στην κοιλιά, όπως κατάγματα πλευρών δεξιού ημιθωρακίου, θλάσεις και διασχίσεις του δεξιού πνεύμονος, ρήξη σπληνός και πολλαπλές ρήξεις του ήπατος, οι οποίες δεν θα είχαν αποτραπεί και αν ακόμη φορούσε κράνος και μπότες, αφού οι παραδοχές αυτές δεν αφορούν τον αναιρεσεύοντα, ο οποίος δεν είχε υποβάλει τη σχετική ένσταση. Επομένως, οι πρώτος και δεύτερος, λόγοι αναιρέσεως, από το άρθρο 559 αρ. 1 και 19 του Κ.Πολ.Δ., με τους οποίους προβάλλεται η αιτίαση ότι το Εφετείο παραβίασε ευθέως και εκ πλαγίου τις διατάξεις των άρθρων 914, 932 ΑΚ, 2 παρ. 7 ν. 1396/1983 και 102 εδ. ε' 103, 111 114 παρ. 4 του ΠΔ 1073/1981 πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι.

Επειδή, ως "πράγματα", από την παρά το νόμο λήψη υπόψη των οποίων, παρόλο που δεν προτάθηκαν, ιδρύεται ο από το άρθρο 559 αρ.8 περ. α' του ΚΠολΔ λόγος αναίρεσης, νοούνται οι αυτοτελείς πραγματικοί ισχυρισμοί που, υπό την προϋπόθεση της νόμιμης πρότασής τους, τείνουν στη θεμελίωση, κατάλυση ή παρακώλυση του ουσιαστικού ή δικονομικού δικαιώματος που ασκείται με την αγωγή, την ένσταση ή την αντένσταση (ΟΛΑΠ 3/1997). Αντίθετα, δεν συνιστά το λόγο αυτόν η λήψη υπόψη διευκρινιστικών της αγωγής περιστατικών, που προέκυψαν από τις αποδείξεις και τείνουν στη θεμελίωση της ιστορικής βάσης της, μολονότι δεν είχαν περιληφθεί σ' αυτήν. Στην προκείμενη περίπτωση, με τον πέμπτο λόγο αναιρέσεως από το άρθρο 559 αρ.8 του Κ.Πολ.Δ. προβάλλεται η αιτίαση ότι το Εφετείο δέχτηκε "πράγματα" που δεν προτάθηκαν και ειδικότερα, δέχτηκε ότι ο αναιρεσειών ενήργησε αμελώς, διότι απουσιάζοντας από την οικοδομή, δεν απαγόρευσε στο Ε1 να πιάσει τη μπούμα ενώ ήταν ανειδίκευτος και δεν φορούσε κράνος και μπότες καθώς και ότι δεν του απαγόρευσε να κάθεται κάτω από τον ιστό της αντλίας, περιστατικά που δεν είχαν επικαλεστεί οι ενάγοντες με το δικόγραφο της αγωγής. Ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί προεχόντως ως απαράδεκτος αφού, όπως προκύπτει από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση και αναφέρθηκε στην αμέσως προηγούμενη σκέψη της παρούσας απόφασης, τα παραπάνω περιστατικά το Δικαστήριο της ουσίας δέχθηκε ότι προέκυψαν από τις αποδείξεις.

Επειδή, στο άρθρο 259 Κ.Πολ.Δ. ορίζεται ότι: 1. Τα πρακτικά αποτελούν πλήρη απόδειξη ως προς τη συζήτηση και το περιεχόμενό της. 2. Αν κατά την ανάγνωση των πρακτικών διατυπώθηκε από την πλευρά των διαδίκων, των νόμιμων αντιπροσώπων ή των πληρεξουσίων τους αντίρρηση για την ακρίβεια της διατύπωσης των αναγνώρισεων, συμβιβασμών, παραιτήσεων, ομολογιών ή άλλων δηλώσεων, το μέρος αυτό του πρακτικού εκτιμάται ελεύθερα από το δικαστή. 3. Η τήρηση των διατυπώσεων της προφορικής συζήτησης μπορεί να αποδειχθεί μόνο με τα πρακτικά. Εξ άλλου κατά το άρθρο 257 του Κ.Πολ.Δ. το σχέδιο των πρακτικών διαβάζεται στους διαδίκους ή τους πληρεξουσίους τους ύστερα από αίτησή τους υποχρεωτικά αν περιλαμβάνουν αναγνώριση, συμβιβασμό, παραίτηση ή ομολογία και σε κάθε άλλη περίπτωση κατά την κρίση του δικαστηρίου. Στην προκείμενη περίπτωση, όπως προκύπτει από τα ταυτάριθμα με την προσβαλλόμενη απόφαση πρακτικά συνεδριάσεως του Εφετείου Αθηνών της 25-2-2003, κατά την ως άνω δικάσιμο συνεδικάστηκαν οι αναφερόμενες τέσσερις (4) εφέσεις, στις δύο πρώτες από τις οποίες μεταξύ άλλων ήταν εφεσίβλητος και ο αναιρεσείων και δη στην μεν πρώτη από αυτές των εκκαλούντων τέταρτος εφεσίβλητος, ενώ στη δεύτερη των εκκαλούντων: ΟΕ "....." ενδέκατος εφεσίβλητος, όπως δε αναφέρεται στα εν λόγω πρακτικά στην μεν πρώτη ο αναιρεσείων παραστάθηκε με τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Φ. Κρεμμύδα, ενώ στην δεύτερη εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Γεώργιο Μπακαμήτσο με δήλωση του άρθρου 242 παρ. 2 του Κ.Πολ.Δ. Επομένως, ο τρίτος λόγος αναιρέσεως κατά το πρώτο μέρος του, από το άρθρο 559 αρ. 14 του Κ.Πολ.Δ, με τον οποίο προβάλλεται η αιτίαση ότι το Εφετείο παρά το νόμο δεν κήρυξε απαράδεκτη την δεύτερη από τις πιο πάνω εφέσεις, κατά το μέρος που τον αφορούσε, αφού αυτή δεν είχε κοινοποιηθεί σ' αυτόν, ούτε εκπροσωπήθηκε από κάποιον πληρεξούσιο δικηγόρο κατά την εκφώνηση της ενώπιον του Εφετείου, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Επειδή, έγγραφα δεκτικά παραμορφώσεως δημιουργικής λόγου αναιρέσεως κατά την έννοια του άρθρου 559 αρ. 20 του Κ.Πολ.Δ. είναι μόνο αυτά που προβλέπονται ως αποδεικτικά μέσα από τα άρθρα 339 και 432 επ. Κ.Πολ.Δ, ενώ δεν είναι τα διαδικαστικά έγγραφα με την έννοια της συγκεκριμένης δικονομικής τους χρήσεως. Με το δεύτερο μέρος του τρίτου λόγου της αναιρέσεως προβάλλεται η αιτίαση ότι το Εφετείο παραμόρφωσε το περιεχόμενο της από 24-2-2003 δηλώσεως του άρθρου 242 παρ. 2 του Κ.Πολ.Δ. των ... και που υπογράφεται από το δικηγόρο Αθηνών Γ. Μπακαμήτσο και της από 24-2-2003 δηλώσεως του αναιρεσειόντος του άρθρου 242

παρ. 2 του Κ.Πολ.Δ. που υπογράφεται από το δικηγόρο Φώτη Κρεμμύδα αποδίδοντας τους περιεχόμενο διαφορετικό διάφορο από το διαλαμβανόμενο σ' αυτές. Ο λόγος αυτός πρέπει σύμφωνα με τα παραπάνω να απορριφθεί ως απαράδεκτος. Επειδή, κατά μεν το άρθρο 516 ΚΠολΔ δικαίωμα εφέσεως έχουν εφόσον νικήθηκαν ολικά ή μερικά στην πρωτόδικη δίκη, ο ενάγων, ο εναγόμενος κλπ, κατά δε το άρθρο 517 του ίδιου κώδικα η έφεση απευθύνεται κατά εκείνων που ήταν διάδικοι στην πρωτόδικη δίκη. Ως διάδικοι στην πρωτόδικη δίκη, κατά την έννοια της τελευταίας αυτής διατάξεως, νοούνται οι αντίδικοι του εκκαλούντος, ήτοι του μεν ενάγοντος ο εναγόμενος κλπ, του δε εναγομένου ο ενάγων κλπ. Εξάλλου κατά το άρθρο 532 ΚΠολΔ αν λείπει κάποια από τις προϋποθέσεις του παραδεκτού της έφεσης, ιδίως αν η έφεση δεν ασκήθηκε κατά τις νόμιμες διατυπώσεις το δικαστήριο την απορρίπτει ως απαράδεκτη και αυτεπαγγέλτως. Το απαράδεκτο αυτό, αν και λαμβάνεται υπόψη αυτεπαγγέλτως, προκειμένου να ιδρύσει λόγο αναιρέσεως από το άρθρο 559 αριθ. 14 Κ.Πολ.Δ. πρέπει να προτείνεται στο δικαστήριο που εξέδωσε την προσβαλλόμενη με αναίρεση απόφαση (άρθρο 562 παρ. 2 ΚΠολΔ). Με τον τέταρτο λόγο της αιτήσεως αναιρέσεως από το άρθρο 559 αρ. 14 Κ.Πολ.Δ. προβάλλεται η αιτίαση ότι το Εφετείο παρά το νόμο δεν κήρυξε απαράδεκτη την από 4-10-2002 έφεση που άσκησαν εναντίον του οι συνεναγόμενοι του στην κύρια αγωγή και ομόδικοι του, ΟΕ ".....", Ψ5 και Ψ6 , οι οποίοι δεν ήταν αντίδικοι του και ως εκ τούτου δεν είχαν δικαίωμα ασκήσεως εφέσεως εναντίον του. Ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτος αφού ο αναιρεσείων δεν επικαλείται ότι το εν λόγω απαράδεκτο προτάθηκε στο δικαστήριο της ουσίας.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την από 16-3-2004 αίτηση για αναίρεση της υπ' αριθμ. 8344/2003 αποφάσεως του Εφετείου Αθηνών.

Καταδικάζει τον αναιρεσείοντα στη δικαστική δαπάνη των παρόντων αναιρεσιβλήτων την οποία ορίζει στο ποσό των χιλίων διακοσίων (1200) ευρώ.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα στις 1-4-2008.

Δημοσιεύθηκε στην Αθήνα, σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του, στις 20-5-2008.

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ